

Q-meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri
Bedriftsvegen 21
4353 KLEPP STASJON

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Fylkesmannens kommentarer ved kunngjøring av søknaden fra Q-meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri i Klepp kommune.

Q-meieriene AS avd Jæren Gårdsmeieri (Q-meieriet) har søkt om ny tillatelse etter forurensingsloven til drift av meieriet på adressen Bedriftsvegen 21 på Klepp stasjon i Klepp kommune. Søknaden vil nå bli sendt på høring sammen med oppdaterte opplysninger. Foreliggende brev inneholder Fylkesmannens kommentarer til søknaden og det indikeres hva en tillatelse vil inneholde. Det varsles også et saksbehandlingsgebyr og det varsles inndragning av eksisterende tillatelse når den nye blir vedtatt.

Det vises til diverse kommunikasjon i forhold til oppdatering av opplysningene i søknaden om tillatelse, senest i e-post 23. juni 2014.

Kommunikasjonen har bidratt til å klargjøre søknaden og de fysiske forholdene. Fylkesmannen synes derfor at søknaden kan kunngjøres og sendes på høring. Kopi av dette brevet blir lagt ved høringsbrevet ved kunngjøringen. Høringsfristen vil bli satt til 20. august 2014

I forbindelse med en kunngjøringsprosess sender Fylkesmannen et formelt høringsbrev til høringspartene. Dette brevet blir også tilgjengelig for allmenheten når søknaden kunngjøres offentlig. I brevet blir innholdet av søknaden presentert for partene i saken og forklart for allmenheten. Det blir pekt på viktige rammevilkår, mulige konsekvenser og ofte har Fylkesmannen kommentarer til søknaden i samme brevet. Når det gjelder omfattende søknader der bedriften også skal tilpasses EUs Rådskdirektiv 91/61 EF¹ om integrert forebygging og avgrensning av forurensing (IPPC²-direktivet), stiller Fylkesmannen krav i tillatelsen om tilpasning til dette direktivet. Kommentarene kan følgelig bli mange og kan presenteres i et eget brev til bedriften. I dette brevet kommenteres derfor en rekke forhold som er direkte knyttet til innholdet i søknaden, rammeforutsetninger og til utformingen av tillatelsen og dens vilkår..

Ny tillatelse og varsel om oppheving av den forrige.

Jæren Gårdmeieri AS sin tillatelse ble gitt 26. september 1997. Kavli Holding kjøpte Jæren Gårdmeieri AS i 2000 sammen med Gårdsmeieriene AS, og dannet så Q-meieriene AS. Gjeldende tilla-

¹ <http://www.klif.no/Regelverk/EU-EOS-regelverk/EU-direktiver/IPPC-Direktiv-om-integrert-forebygging-og-begrensning-av-forurensning/>

² IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control

telse for Q-meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri ble dermed gitt 26. september 1997. Fylkesmannen varsler med dette at gjeldende tillatelse vil bli opphevet og erstattet med den nye tillatelsen. Det vises også til forurensningslovens § 18, pkt. 1 og 3 og nest siste ledd.

Kommunal regulering av påslipp.

I møte med kommunen i 2002 aksepterte Fylkesmannen kommunen sine ønsker om å regulere meieriet sitt påslipp i en påslippsavtale bl.a. for å unngå overbelastning på Bore renseanlegg. Aksepten la til grunn et samarbeid med IVAR om utslippsgrenser. Det er nå lovhjæmmel for slik regulering; når Q-meieriet har tillatelse med hjemmel i forurensningslovgivingen, kan kommunen benytte forurensningsforskriftens § 15A-4 til å sette grenser for innholdet i påslippet slik at det ikke kommer i konflikt med utslippsgrensene til nedstrøms renseanlegg. Dette ble kommentert i vårt brev til meieriet 19. april 2006. Likevel har utslippet fra meieriet økt jevnt, men etter møtet 29. mai 2013 har flere parter tatt initiativ for å klarlegge avløpssituasjonen, og for å redusere utslippene.

IPPC-direktivet

Q-meieriene er kjent med "RÅDSDIREKTIV 96/61/EF av 24. september 1996" (IPPC-direktivet) om integrert forebygging og begrenning av forurensing, jfr. artikkel 1 og artikkel 2, pkt. 3. Direktivet er implementert i norsk lovgiving gjennom EØS-avtalen og setter krav til forurensningsmyndighetenes oppfølging av bedriftene og de plikter bedriftene har i forhold til miljøet. Tillatelser som blir gitt etter forurensningsloven, skal være i samsvar med dette direktivet. Blant annet gjelder krav om at beste tilgjengelige teknikker (BAT³) skal brukes for å redusere spill og forurensninger. I tillegg til rensing, blir det fokusert på optimal bruk av energi og vann. I utgangspunktet er søknaden ikke vedlagt en utgreiing (IPPC-rapport) som viser hvordan produksjonen skal tilpasses IPPC-kravene.

Det er laget manualer (BREF⁴) som viser hva som er BAT for den enkelte bransje. Den som gjelder for meieriet kan leses her: <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/fdm.html>. Et dansk sammendrag kan leses her: <https://circabc.europa.eu/sd/a/78d5c541-2ae9-4d97-96ab-7d3555b4c12a/FDM%20DA.DOC>

Tilkopling til kommunalt nett

Utslippet skjer til Klepp kommune sitt avløpsnett, blir pumpet i pumpeledning anlagt av IVAR fram til Bryne i Time kommune, og blir til slutt rensert i renseanlegget som IVAR driver på Vik i Time kommune. Det kommunale avløpet gikk tidligere til Bore renseanlegg. Dette anlegget har en utslippsgrense på 20 000 p.e., men har hatt store overskridelser. Størrelsen på utslippet som meieriet søker om tillatelse til, er i snitt ca. 23 000 p.e. og ville derfor fylt utslippsrammen alene. I ukene med størst utslipp vil utslippet trolig være vesentlig større. For å redusere tilførselene til Bore renseanlegg ble avløpet fra Klepp stasjon, Engelsvoll og Orstad (Kvernaland), inkl. prosessavløpsvann fra Q-meieriene AS, overført til renseanlegget på Vik 29. april 2013. Dette anlegget har en ramme på 80 000 p.e., men har likevel hatt flere uker med overskridelser etter overføringen i april 2013.

Meieriutslippet vil kunne ha konsekvenser for både den hydrauliske renskapasiteten på Vik og renseanleggets kapasitet til å rense organisk stoff. Situasjonen innebærer også at renseanlegget på Vik trolig ikke har tillatelse til å ta imot økningen i avløpet som meieriet ønsker å slippe på det kommunale nettet. En nytt tillatelse for meieriet vil måtte tilpasses ledig kapasitet ved Vik renseanlegg. Dette er også noe som Q-meieriene AS må diskutere med eierne av renseanlegg og ledningsnett. Etter at en tillatelse er gitt til meieriet, har kommunene Klepp og Time fortsatt myndighet til å skjerpe meieriets utslippskrav for å skjerme ledningsnett og overholde renskravene på Vik.

³ BAT: Best Available Techniques

⁴ BREF: BAT- Reference Document

Overvann

Overvann blir ledet via rør og bekk til Frøylandsvatnet. Det har tidligere vært uhellsutslipp som har påvirket bekkene og dermed også Frøylandsvatnet. Meieriet har utført konsekvensreducerende tiltak etter dette, men i en tillatelse vil det også bli fokusert på risikovurdering og sikring av overvann.

Fremskaffing av bedre dokumentasjon

I dette tilfellet gjelder søknaden utviding av en bedrift som allerede har høye utslipp. Det skal prosesseres store mengder melk, brukes store mengder vann og omsettes store energimengder. I en tillatelse vil Fylkesmannen be meieriet om å utrede flere tema nærmere. Andre opplysninger må sendes Fylkesmannen innen en gitt frist. Mye av det som blir tatt opp i det følgende, vil det også være viktig for høringspartene å vurdere ut fra sine interesser og det kan derfor bli vurdert å gi lengre høringstid hvis det skulle bli nødvendig.

Energi

- Tilleggsopplysningene til søknaden kan tyde på en energibruk som i dag er på ca. 0,15-0,17 kWh pr. liter mottatt melk. Dette er i overkant av hva den aktuelle BREF tilrår, men det vil nå bli satt i verk tiltak for å redusere og optimalisere energibruken. Slike tal må beregnes både med og uten juice-produksjon.

- For å få et bedre inntrykk av energistrømmene, er det nødvendig med en god forklaring til de enkelte prosessene i meieriet. Det må settes navn på systemlinjer og enheter og energifluksene må tallfestes. Det må gjøres klart for utarbeiding av et energiregnskap.

- Meieriet har sendt Fylkesmannen oppdaterte opplysninger om intern utnyttning av energi fra kjøle-kompressorer og deler av avløpsvannet. Det må også vises hvor mye energi som kan hentes ut av det øvrige avløpsvannet og hvordan.

- Likedan må energien som forsvinner via ventilasjonsanlegg kartlegges og det må vurderes om det er mulig å nytte denne energien.

- Meieriet må kartlegge om det er eksterne parter som kan utnytte overskuddsenergi.

Meieriet blir bedt om å sende Fylkesmannen de etterspurte opplysningene, jf. ovenfor, før 10. August 2014.

Utslipp til luft

- Det er ikke utført beregninger av hvordan avgassene fra gassfyring sprer seg. I tillatelsen vil det bli satt frist for en slik beregning eller modellering, jf. forurensingsforskriftens kapittel 27.

Utslipp til vann

- Det er ikke beskrevet hvor mye vann det brukes eller planlegges brukt pr. liter mottatt melk, men mengden er trolig høyere enn det som den aktuelle BREF tilrår (0,6 – 1,8 liter/liter). Forbruksnivået må beregnes og eventuelle årsak til forskjeller må forklares nærmere.

- Meieriet produserer ca. 100 m³ permeat pr. uke (opplysninger fra IVAR). Dette har et høgt innhold av organisk stoff og bidrar til høye utslippstall. Permeatet er i utgangspunktet en ressurs som må disponeres på annet vis. En tillatelse vil sette krav om en ny løsning relativt raskt.

- Meieriet må gjøre bedre rede for differansen mellom volum innkjøpt vann og volum avløpsvann.

- Det er fremdeles litt uklart hvor store volum som går ut via fordrøyningstanken og hva som går utenom og dermed direkte til avløp. Fylkesmannen oppfatter meieriet til å ha et utslipp på maks. 15 m³ pr. time ut fra pumpekapasitet, men dette gjeld bare utslipp via fordrøyningstanken.

- Fylkesmannen har mottatt rørledningskart og skisse over deler av den interne avløpsrensingen. Meieriet har to fettutskillere som tar imot avløpsvann fra ulike deler av prosessene, men kartet viser bare den ene. Kartet må forbedres med linjer som bl. a viser hvor avløpet blir ledet til kommunalt nett, hvor nødoverløp tar veien og plassering av fettutskillere. Det må også føres på navn på de ulike avdelingene/hallene sammen med de ulike tankene/prosessene slik at dette blir lettfattelig, jf. kommentarene til energiforhold.

- Meieriet er bedt om å sende inn opplysninger om rørleggermelding og fabrikat/størrelse slik at det kan vurderes om fettutskillerne fungerer tilfredsstillende.
- Meieriet bruker et 200 m³ stort fordrøyningsbasseng. Med en pumpekapasitet til nettet på 15 m³/time innebærer dette en oppholdstid på minst 13 timer. I e-post 23. juni 2014 blir det forklart at det skjer noe sedimentering i tanken. Trolig vil fett skilles ut. Det vil være nyttig med meieriets vurdering av om det kan være nødvendig med lufting for å unngå luktulemper. Slik Fylkesmannen vurderer de nye opplysningene i den samme e-posten, er tanken sirkulær og drøyt 10 meter høy.
- Meieriet må også gjøre rede for de ulike kjemikalia som skal brukes, f. eks. vaskemidler, desinfeksjonsmidler, og mulig virkningen på nedstrøms renseanlegg.

Meieriet blir bedt om å sende Fylkesmannen de etterspurte opplysningene, jf. ovenfor, innen 10. august 2014. Opplysningene skal sendes til Fylkesmannen og til de høringspartene som får kopi av søknaden. Fylkesmannen ser det som en fordel å få de etterspurte dokumentene samlet. Opplysningene kan bli lagt ut på Fylkesmannen sine nettsider som tilleggsopplysninger til søknaden.

Øvrig utredninger og prøvetaking

Ved svært mange næringsmiddelbedrifter blir det satt krav om bruk av sil sammen med fettfjerning som intern minsterensing. Dette er enda ikke vurdert ved meieriet. Samtidig blir siling anbefalt som BAT-tiltak i den aktuelle BREF som et generelt tiltak i kombinasjon med andre tiltak. I en tillatelse vil det bli bedt om at meieriet undersøker størrelsen på partikler og hva av organisk og suspendert stoff som kan fjernes ved bruk av sil med forskjellige silåpninger. Det kan bli aktuelt å installere sil senere og all planlegging bør ta høyde for det.

Det vil bli krevd et overvåkingsprogram for å måle utslippene fra meieriet. Det vil bli satt utslippskrav til visse parametere og det må sjekkes på en kvalitetsmessig tilfredsstillende måte om bedriften overholder kravene. Dette innebærer nøyaktige avløpsmålinger og vannføringsproporsjonal prøvetaking. Resultatene skal rapporteres årlig pr. 1. mars via Altinn .

Utredninger og utvikling av prøvetakingsrutiner m.m., må planlegges av firma/personer med dokumentert kompetanse på området.

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannen i Rogalands behandling av søknader om tillatelser etter forurensingsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. forurensingsforskriftens kapittel 39 der Fylkesmennene pålegges å kreve inn gebyrer. Meieriet er en relativt stor bedrift og søknadsvurdering, utarbeidelse av en tillatelse samt oppfølgingen av tillatelse vurderes krevende. Fylkesmannen vurderer, med hjemmel i forurensingsforskriftens kapittel 39, § 39-5, jf. sats 2, å kreve behandlingsgebyr til staten på kr. på kr. 83 000,-. Gebyrstørrelsen er vanlig for slike bedrifter. Dette er et varsel om framtidig vedtak etter at saksbehandlingen er ferdig, om innkreving av behandlingsgebyr og om gebyrstørrelse. Meieriet kan kommentere dette frem til da.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvern sjef

Kristian F. Solberg
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Kristian Solberg
Saksbehandler telefon: 51 56 89 28
E-post: fmrokso@fylkesmannen.no

Kopi til:

IVAR IKS	Postboks 8134	4069	Stavanger
Klepp kommune	Postboks 25	4358	Kleppe
Time kommune	Postboks 38	4349	Bryne